

86. møde.

Torsdag den 26. april kl. 13.

Formanden: Det er meddelt mig, at udvalget angående forslag til lov om nedsættelse af en forsikringskommission ønsker at afgive mundtlig indstilling ved nævnte lovforslags tredje behandling.

Den første sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om ændringer i lov om hunde.

(Første behandling findes i tidenden sp. 2140, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 963).

Der var stillet 6 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Hjortnæs: Som det fremgår af betænkningen, har udvalget holdt 8 møder og herunder haft samråd med den højtærede justitsminister. Endvidere har udvalget modtaget henvendelser fra De samvirkende danske Landboforeninger, Foreningen til Dyrenes Beskyttelse i Danmark, Dansk Kennelklub, Cirkusdirektørforeningen i Danmark, dressør Viggo Benny samt hr. Hans Chr. Nielsen, Tornby.

Hele udvalget har været enig om gennemførelsen af lovforslaget om ændringer i hundeloven, og kun et medlem af udvalget, det ærede medlem hr. Skråppenborg-Nielsen, har haft en afvigende mening, hvad angår spørgsmålet om hundeskatten, og har stillet ændringsforslag desangående. Alle i udvalget har derimod været enige om ændringsforslagene nr. 2-6, som er stillet af udvalget og tiltrådt af justitsministeren.

Om ændringsforslag nr. 2 skal jeg kort oplyse, at vi i udvalget har været enige om, at afgiften såvel som afgiftsfriheden i sognekommuner skal være den samme uden hensyn til hundens højde, idet udvalget har fundet det rigtigt, at det på landet ofte er nødvendigt at holde en stor hund som vagthund. Ihukommende den højtærede justitsministers bemærkning ved første behandling om, at hvis ministeren stod over for valget mellem på en mørk hulvej at skulle møde en dobermann pinscher eller en pekingeser, var den højtærede minister ikke i tvivl om, hvad han valgte, mente vi, at hvis folk endelig i sognekommunerne skulle have lov til at holde hund gratis, skulle det også være en hund, som kunne skabe lidt respekt om sig.

Ifølge ændringsforslag nr. 3 udgår bestemmelsen i lovforslagets § 1, nr. 3, om, at ordene „eller forsvarligt bundet“ udelades. Motiveringen er den, at loven efter udvalgets opfattelse nu klart vil sige, hvorledes forholdene skal være.

Ved ændringsforslag nr. 4 foreslås den i lovforslaget indeholdte angivelse af det tidsrum, i hvilket hundene skulle sikres, nemlig i tiden fra kl. 18 til kl. 6, ændret til fra solnedgang til solopgang, dog mindst i tiden fra kl. 18 til kl. 6.

Vedrørende ændringsforslag nr. 5 har udvalget også været enig om den nu foreslåede tilføjelse til det i lovforslagets § 1, nr. 8, indeholdte forbud mod til stadighed at holde en hund bundet, sålydende:

„Når en hund holdes bundet, skal dens lænke mindst være 5 m lang, og den skal have adgang til opholdsrum, der yder den forsvarligt læ mod regn, blæst og kulde. Består opholdsrummet i et hundehus, skal det være rummeligt og så højt, at hunden kan stå oprejst.“

Ved ændringsforslag nr. 6 foreslås det, at overgangsbestemmelsen bortfalder, og at loven som helhed træder i kraft den 1. januar 1963.

Jeg skal på hele udvalgets vegne anbefale, at man stemmer for ændringsforslagene nr. 2-6.

Ændringsforslag nr. 1, der er stillet af et mindretal, det ærede medlem hr. Skråppenborg-Nielsen, går ud på at give lovens § 2 om hundeafgiftens størrelse en ændret affattelse, hvorved de nugældende regler om

[Hjortnæs.]

afgiftens størrelse opretholdes og i nogen grad overlades til kommunalbestyrelsens afgørelse. Jeg skal anbefale, at man stemmer imod dette ændringsforslag.

Jeg skal herudover kun bemærke, at der måske nok er enkelte, der vil mene, at det, der sådan set var lovforslagets formål, afskaffelse af lænkehunde, ikke helt er nået. Hertil vil jeg gerne sige, at der udtrykkeligt står i lovforslaget, at det er forbudt til stadighed at holde en hund bundet. Det resultat, som udvalget herefter er kommet til, mener vi er den eneste udvej for, at alle, der er nødt til at holde hund som vagthund, eller som gerne vil have hund, har mulighed for at overholde lovens bestemmelser, ligesom udvalget har været betænkelig ved at få hundegårde stærkt fremhævet i loven, specielt ud fra den betragtning, at de pågældende hunde har meget mindre berøring med mennesker end hunde, der midlertidigt er bundet. Hundegårde er i øvrigt i mange tilfælde meget uhygiejniske.

Jeg tror, at lovforslagets gennemførelse vil være et meget stort fremskridt i bestræbelserne for at komme de mange omstrejfende hunde til livs. Omstrejfen må være forbudt, og når forbuddet overtrædes, må der efter mit skøn kunne idømmes meget større bøder og erstatninger, end der efter de oplysninger, som den højtærede justitsminister har givet udvalget, er idømt i mange tidligere domme.

Spørgsmålet om, hvorvidt det er særlige hunderacer, der har dårlige egenskaber og tilbøjelighed til omstrejfen, har vi ikke kunnet klare, idet justitsministeren tror, det bliver meget vanskeligt at påvise, at bestemte hunderacer har dårlige egenskaber, der ikke også skulle findes hos andre racer.

Med disse bemærkninger skal jeg på mit partis vegne anbefale at stemme for ændringsforslagene nr. 2-6 og at stemme imod ændringsforslag nr. 1.

Ejner Kristensen: Det ærede medlem hr. Hjortnæs har nu gjort rede for det udvalgsarbejde, der er foregået angående dette lovforslag, og de resultater, der er kommet ud deraf, og jeg kan derfor nøjes med at fremsætte et par enkelte bemærkninger.

Ved første behandling gav jeg udtryk for, at den første hund i en husstand i

landdistrikterne burde være skattefri uanset dens størrelse. Jeg mener, at dette standpunkt i enhver henseende er velmotiveret, og det deles da også af hele udvalget og er tiltrådt af den højtærede justitsminister. Jeg hilser med tilfredshed, at forholdet på dette punkt bliver uændret.

Om den foreslåede ændring af lovens § 12: „Det er forbudt til stadighed at holde en hund bundet“, har der været ført nogen diskussion i udvalget. Det har været vanskeligt at definere begrebet „til stadighed“ på en nogenlunde tilfredsstillende måde, og det skyldes vel, at man har følt, at udformningen af denne paragraf var så elastisk, at den kunne give anledning til mange fortolkninger. Når resultaterne af forhandlingerne om § 12 blev, at man bibeholdt den oprindelige udformning, tror jeg, det var ud fra en almindelig opfattelse af, at det at holde lænkehund ikke er nogen ønskværdig form for hundehold, men at man på den anden side også måtte erkende, at det i visse tilfælde kan være både praktisk og hensigtsmæssigt at binde en hund i kortere perioder, og det er da også med henblik på disse, lad os håbe undtagelsestilfælde, at der nu i et nyt stk. 2 foreslås nedtaget visse bestemmelser angående hundens lænke, hundehusets indretning o. s. v., bestemmelser, som også hidtil har været gældende.

Jeg er endvidere tilfreds med, at lovforslagets bestemmelse om lænkehunde får lovskraft fra samme dato som loven som helhed. Man undgår da disse overgangsbestemmelser om, at en hund, der står bundet, skal røres mindst 1 time 2 gange daglig, og det tror jeg er fornuftigt.

Jeg skal sluttelig sige, at jeg vil anbefale at stemme imod det af det ærede medlem hr. Skræppenborg-Nielsen stillede ændringsforslag, men kan i øvrigt på mit partis vegne anbefale lovforslaget til vedtagelse.

Niels Ravn: Den ærede socialdemokratiske ordfører har jo redegjort for udvalgsarbejdets gang, så det skal jeg ikke komme nærmere ind på. Vi har jo lov til at sige, at der er foregået et meget grundigt og meget sagligt udvalgsarbejde, der praktisk talt hele tiden har fornet sig som samråd, idet den højtærede minister, så vidt jeg erindrer, har deltaget i samtlige udvalgs-

[Niels Ravn.]

møder. Det er muligt, at vi kommer til at afholde endnu et udvalgmøde — selv om det måske ikke lige netop angår det, den højtærede minister mener jeg har i tankerne i øjeblikket — for der er et problem, som jeg tror vi kommer til at drøfte endnu en gang, og som jeg senere skal komme tilbage til.

Med hensyn til ændringsforslag nr. 1, der er stillet af et mindretal, må jeg anbefale, at man stemmer imod det, skønt jeg i og for sig har en vis sympati for dele af dets indhold, der går ud på at give kommunerne en vis valgfrihed med hensyn til hundeafgiftens størrelse — jeg var inde på problemet under lovforslagets første behandling — men på den anden side mener jeg, at den udligning imellem hovedstadsområdet og købstæderne, som lovforslaget er udtryk for med sin bestemmelse om ensartet hundeafgift i de to områder, er principielt rigtig, og da man i mindretallets ændringsforslag fastholder forskellen i afgiftens størrelse imellem hovedstadsområdet og købstæderne, må jeg alligevel anbefale at stemme imod mindretallets ændringsforslag.

Hvad angår de øvrige ændringsforslag, som er stillet af flertallet og tiltrådt af ministeren, har jeg nogle få bemærkninger.

Det glæder mig, at man har bevaret bestemmelsen om, at dersom der i en husstand på landet kun holdes én hund, skal der uanset dennes størrelse ikke svares hundeafgift, og således som lovforslaget bliver affattet, må det også være sådan, at på landet er den ene hund afgiftsfri, uanset om der holdes 2 eller flere hunde. Jeg tror, den højtærede minister har givet udtryk for en anden opfattelse på dette område. Men man lader altså den bestemmelse i den gamle lov falde bort, hvori der står, at holdes der på landet mere end én hund, er de alle afgiftspligtige, og der står udtrykkeligt i den foreslåede § 2, at holdes der i samme husstand mere end én afgiftspligtig hund, svares der dobbelt afgift af

dem alle — jeg understreger én afgiftspligtig hund — det kan altså ikke omfatte den ene afgiftsfri hund, den er ude af billedet, den er afgiftsfri under alle forhold, og så betaler man for nr. 2, nr. 3 o. s. v. Det vil altså sige, at på landet er under alle forhold én hund afgiftsfri, selv om man eventuelt holder 10 hunde.

Ændringsforslag nr. 3 er en naturlig følge af, at man fortsat under iagttagelse af visse regler må binde en hund; det er en ganske logisk følge af denne ændring.

Ændringsforslag nr. 4 er en skærpelse både i forhold til den gældende lov og i forhold til den højtærede ministers forslag. Der var fra første færd i udvalget enighed om, at man ville skærpe bestemmelserne angående de omstrefjende hunde, og det er det, dette ændringsforslag giver udtryk for, idet man udvider det tidsrum, hvori de i loven nærmere omtalte hunde skal holdes indespærret eller forsvarligt bundet — dette sidste udtryk bliver altså stående i lovforslaget — efter de retningslinjer, som det ærede medlem hr. Hjortnæs nævnte.

Så kommer vi til ændringsforslag nr. 5 til den foreslåede § 12, som indfører noget nyt i lovforslaget. I ministerens lovforslag lød § 12 ganske enkelt:

„Det er forbudt til stadighed at holde en hund bundet.“

Vi blev i udvalget hurtigt klar over, at der måtte noget mere til; dette „til stadighed“ kunne ikke stå alene, og i relation til udvalgets ønske om at begrænse antallet af omstrefjende hunde mest muligt, ja, helst afskaffe dem, var man betænkelig ved under alle forhold at forbyde at binde en hund, i hvert fald i visse tidsrum. Der kan meget godt tænkes den mulighed, at man har en hund, som i og for sig godt kan gå løs; der er ingen risiko ved det; i de lyse dagtimer er den under kontrol; men så binder man den i det tidsrum, hvor den ifølge loven skal være indespærret eller holdes bundet.

Der har altså været en vis konflikt, kan man sige, i vore sind mellem på den ene

[Niels Ravn.]

side dette at afskaffe begrebet lænkehund i ordets dårlige betydning og på den anden side det at få afskaffet de omstørfende hunde. Der er en vis modsætning her, som også den højtærede minister i og for sig berørte, vistnok i bemærkningerne til lovforslaget eller måske i fremsættelsen; man kunne for så vidt godt sige, at der her var en antydning af et modsætningsforhold. Det har man søgt at komme ud over på den måde, at man fastholder ministerens forslag om, at det er forbudt til stadighed at holde en hund bundet, men man tilføjer et stykke, hvori der står, at hvis det lejlighedsvis er nødvendigt at binde en hund, skal det ske efter lovens forskrifter. Jeg tror, det er — hvad skal man sige — en salomonisk udformning af paragraffen, hvorved man søger at gøre ret og skel til alle sider, idet det gøres muligt fortsat at holde hund, hvor det er nødvendigt, og man vil også kunne tillade sig i de perioder, hvor det er ønskeligt at hunden er under kontrol, i visse situationer og på forsvarlig måde at binde hunden.

Endelig foreslås det som en konsekvens af dette i ændringsforslag nr. 6, at overgangsbestemmelsen falder bort.

Med hensyn til ændringsforslagene kan jeg sluttelig anbefale, at man stemmer for nr. 2-6 og stemmer imod ændringsforslag nr. 1.

Om hele lovforslaget har jeg kun den bemærkning, som jeg antydede indledningsvis, at jeg tror, at der trods den meget grundige udvalgsbehandling i og for sig er noget, vi har overset eller glemt.

Nu gennemfører vi, jeg havde nær sagt meget drastiske bestemmelser om, hvordan en hunds levetilstand og levede muligheder skal være, når den står bundet. Men hvis man — det er også nævnt af det ærede medlem hr. Hjortnæs — indespærrer den i det, man kalder en hundegård eller i et snævert bur, er der snart sagt ingen grænser for, hvor dårlige dens forhold kan være. Jeg tror, vi bør have noget med herom, for den hund, der står i sådan en hundegård eller et snævert bur, kan måske have væsentlig ringere levetilstand end den hund, der nu i perioder holdes bundet efter lovforslagets regler. Jeg tror, at vi i hvert fald kommer til at tale ved mellem anden og

tredje behandling for at få det med ind i billedet, for at få disse hunde, som man berøver friheden ved at indespærre dem i bur eller på anden vis, sidestillet med de hunde, der i perioder er bundet.

Med disse bemærkninger kan jeg anbefale lovforslaget til vedtagelse.

Else-Merete Ross: Så vidt jeg forstod på det ærede medlem hr. Skræppenborg-Nielsen under første behandling, var hans argumentation for ikke at hæve hundeafgiften til det dobbelte som foreslået i lovforslaget, at han mente, det var af stor værdi for mennesker, ikke mindst for børn, at holde hund. Jeg synes dog, at det ærede medlem svækker denne argumentation ved at ville tillade kommunalbestyrelser at forhøje afgiften til de i lovforslaget angivne beløb. Jeg synes, det er enklere at holde sig til lovforslagets regler og nøjes med at overlade til kommunalbestyrelser, henholdsvis byråd, at bestemme, for hvilke enlige eller handicappede mennesker afgiften kan nedsættes eller bortfalde. Jeg vil derfor opfordre til at stemme imod ændringsforslag nr. 1.

Derimod vil jeg opfordre til at stemme for de andre ændringsforslag.

Mit parti havde oprindeligt gerne i loven set et forbud mod at holde lænkehund i stedet for det svagere og svært fortolkelige udtryk i § 12: „Det er forbudt til stadighed at holde en hund bundet.“ Drøftelser i udvalget har imidlertid ført til, at jeg har ladet mig overbevise om, at det af praktiske grunde kan være nødvendigt at have en hund bundet på visse tidspunkter og i visse perioder. For at skaffe hunden bedre forhold i disse perioder foreslås det, at dens lænke skal være 5 m lang, og at den skal have adgang til et forsvarligt opholdssted; hvis det er et hundehus, skal den kunne stå oprejst derinde.

Da loven også har til formål at hindre, at hunde strejfer og skambider andre dyr, håber jeg, at man ved ændringsforslagene har bidraget til et mere tilfredsstillende resultat end hidtil både for hunde og for andre dyr.

Det er med stor tilfredshed, at jeg ser overgangsbestemmelsen i lovforslagets § 2, stk. 2, udgå. Det var det stykke, der sagde, at man under strafansvar skulle røre en

[Elsø-Merete Ross.]

lænehund mindst 1 time 2 gange daglig, en bestemmelse, som det efter min mening ville have været umuligt at kontrollere. Nu træder loven i kraft 1. januar 1963, så folk får tid nok til at skaffe deres hund et godt opholdssted, og såfremt det drejer sig om et hundehus, da et godt og ordentligt hundehus. De vil også få tid nok til at vænne sig til at løse hunden af lænken, tage den ind i huset og med på ture og opdrage den til lystre.

Jeg håber, at loven må bidrage til, at udtrykket „at føre et hundeliv“ ikke mere bliver noget nedsettende, men bliver udtryk for noget positivt.

På mit partis vegne skal jeg anbefale lovforslaget med ændringsforslagene nr. 2-6 til vedtagelse.

Skræppenborg-Nielsen: Bortset fra den foreslåede forhøjelse af hundeskatten kan vi her ved anden behandling tiltræde lovforslaget med de ændringer, der er foreslået under udvalgsbehandlingen. Det glæder os især, at der har kunnet opnås enighed om, at begrebet lænehund nu afskaffes, og det er heller ikke et øjeblik for tidligt.

Motiveringen for, at vi har stillet ændringsforslag med henblik på at bibeholde den nuværende hundeskatt, fremførte jeg ved første behandling af lovforslaget og skal derfor ikke gentage den her. I modsætning til de foregående ærede ordførere anbefaler jeg naturligvis det af os stillede ændringsforslag til vedtagelse. Vi synes, det er forkert at forhøje hundeskatten, og foreslår derfor at bibeholde de nuværende lovbestemmelser desangående.

Iver Poulsen: Mit parti kan stemme for alle de stillede ændringsforslag, såvel mindretallets som flertallets.

Med hensyn til ændringsforslag nr. 1 så deler vi mindretallets, det ærede medlem hr. Skræppenborg-Nielsens, opfattelse, at hundeaftiften ikke bør forhøjes, og ud fra denne opfattelse kan vi stemme for dette ændringsforslag.

Hvad angår de af flertallet stillede ændringsforslag, vil jeg gerne knytte nogle bemærkninger til enkelte af dem.

Om ændringsforslag nr. 2 vil jeg sige, at også vi finder det rigtigt, at én hund i

en husstand ude i sognekommunerne er skattefri ganske uanset størrelse og ikke som oprindeligt foreslået kun mindre hunde.

Ændringsforslag nr. 5 er vi naturligvis særlig tilfredse med, fordi den højtærede justitsminister og udvalget heri har taget hensyn til det ønske, jeg på mit partis vegne fremførte ved første behandling om, at man fra den gamle lov skulle tage bestemmelsen med om, hvordan et hundehus skal være indrettet. Det betyder nemlig en stor lettelse for de mennesker, som skal praktisere loven — og det vil vel i almindelighed sige veterinærpolitiet — at man ganske klart kan påberåbe sig en lov, når man skal diskutere, hvordan et hundehus skal være, i de tilfælde, hvor veterinærpolitiet bliver kaldt ud for at se på formodede mishandlinger af bundne hunde eller lænehunde. Men jeg havde meget gerne set, at man fra den nugældende lov også havde taget med, ikke ordret, men i hvert fald noget i retning af, hvad der står om, at enhver, der holder lænehund, er pligtig at drage omsorg for, at den får forsvarlig røgt og pleje. Nu er jeg klar over, at udtrykket „enhver, der holder lænehund“ må falde bort, fordi der er forbud mod at holde hunde bundet til stadighed. Men alligevel vil vi opleve tilfælde — der er heldigvis kun få, men de er der, og det er dem, vi skal se at komme til livs med lovforslaget — at nogle mennesker holder en hund bundet i meget lang tid, fordi begrebet „til stadighed“ er noget individuelt, noget, man måske må diskutere med en mand, der holder sin hund bundet; han forstår måske begrebet „til stadighed“ som dækkende 1, 2 eller 3 måneder. Det er den slags tilfælde, om jeg så må sige, med lænehunde i dårligste forstand, altså de mishandlede hunde, vi skulle se at komme til livs. Når veterinærpolitiet kommer ud for at undersøge sådanne tilfælde, er noget af det værste og det, der straks springer i øjnene, at hunden er misrøgtet og dårligt forplejet, og at hundehuset i mange tilfælde er aldeles uhumsk. Derfor synes jeg, man skulle have med i den foreslåede § 12 det, der står i den nugældende lovs § 12, som pålægger en hundeejer, der holder en hund bundet om ikke til stadighed så dog i længere tid, pligt til at sørge for, at hunden får forsvarlig røgt og

[Iver Poulsen.]

pleje. Det tror jeg i hvert fald ville betyde mere, end at man forlænger hundens lænke med 2 m, fra 3 til 5 m.

Endelig vil jeg gerne sige, at der fra den nugældende lov er taget et højst uheldigt udtryk med over i lovforslaget. Der står, at en hunds størrelse skal måles „fra fodsålerens plan til skulderbladets overside“. Med lidt god vilje kan man selvfølgelig nok finde mening i dette, men alligevel er udtrykket meget uheldigt, fordi skulderbladet ikke har nogen overside. Skulderbladet har en udvendig og en indvendig side, en lateral og en medial, og det har en øverste kant.

Jeg synes jo, man kan tilgive lovgivere en hel del, men i hvert fald vil jeg gerne som en smule sagkyndig, hvad angår hundens anatomi, påtale dette udtryk. Det ser ikke godt ud, og derfor bør det naturligvis fjernes — hvis man overhovedet vil bibeholde den nu anvendte fremgangsmåde ved måling af hundes størrelse. Jeg vil foreslå, at man går over til en meget lettere, mere praktisk og mere nøjagtig måde, når man skal måle en hunds størrelse, end den anviste „fra fodsålerens plan til skulderbladets øverste overside“, nemlig at måle hunden, akkurat som man måler hesten, med et stangmål. Det vil være lettere og meget mere praktisk og nøjagtigt, hvis man gør det; for vel kan man udalpere skulderbladets øverste kant — det lader sig gøre — men det kan frembyde visse vanskeligheder, fordi denne øverste kant er dækket af en del muskulatur.

Ønsker den højtærede justitsminister ikke at modtage dette forslag om en ændring i den nu anvendte fremgangsmåde ved måling af hundes størrelse, vil jeg i hvert fald meget håbe, at man i § 12 vil medtage og understrege hundeejeres forpligtelse til at sørge for, at hunde, der står bundet i kortere eller længere tid, får den nødvendige røgt og pleje. Men jeg håber selvfølgelig, at udtrykket „skulderbladets overside“ bliver ændret, for selv i lovsprog bør der vel være en kant.

Hvad i øvrigt selve lovforslaget angår, er forholdet jo det, at det i hvert fald ikke er lykkedes at nå det ene af de to mål, som den højtærede justitsminister udtrykte som lovforslagets formål, nemlig at fjerne

begrebet „lænkehund“. Dette skal ikke være nogen bebrejdelse mod den højtærede justitsminister, for det er da klart, at det er meget, meget vanskeligt — for ikke at sige komplet umuligt — at lovgive om noget, man ikke ved hvad er, noget, man ikke klart kan definere. Nu bliver det overladt til veterinærpolitiet at sørge for så godt som muligt, at hunde ikke bliver holdt bundet i for lang tid, og at de får den rigtige røgt, pleje og behandling, således som det er sket hidtil. Jeg føler mig overbevist om, at det er det længste, man kan nå.

Men fordi dette mål, som var ganske afgørende for de uafhængige, ikke er nået, fordi § 12 er så mangelfuldt affattet, som den efter vor mening er, og fordi man endelig ønsker, at hundeaftiften skal forhøjes, kan mit parti ikke støtte lovforslaget.

Justitsministeren (Hans Hækkerup): Jeg vil gerne indledningsvis takke det samlede udvalg for den meget interessante og dybtgående udvalgsbehandling, vi har haft; jeg har naturligvis intet imod, at vi mellem anden og tredje behandling endnu en gang gennemgår de problemer, som der kunne være anledning til at se på.

Jeg må imidlertid, som de fleste ordførere gjorde det, anbefale at stemme imod ændringsforslag nr. 1. Jeg hørte ganske vist, at forslagsstilleren nu fik tilslutning fra partiet de uafhængige; alligevel havde jeg troet, at det ærede medlem hr. Skræppenborg-Nielsen, når han mærkede, at der ikke var tilslutning til ændringsforslaget i udvalget, ville have frafaldet det. Jeg tør måske med henblik på fremtiden minde det ærede medlem om den berømte historie i Hartvig Frischs værk „Magt og Ret i Oldtiden“, der fortæller om en forfatningsgiver i oldtiden, som skabte et lovværk, hvori han til sidst tilføjede en bestemmelse om, at den, der ville stille forslag om ændringer i denne forfatning, skulle fremtræde for De femhundredes Råd med et reb om halsen, hvori han kunne hænges med det samme, hvis hans forslag blev forkastet. Jeg nævner dette, fordi man jo ikke skal stille ændringsforslag, som man ved bliver forkastet, medmindre det politisk er meget vigtigt at demonstrere standpunkter — og det kan det vel næppe være her?

Må jeg dernæst sige til det ærede medlem

[Justitsministeren.]

hr. Niels Ravn, at jeg tror, det ærede medlem misforstår bestemmelsen i den oprindelig foreslåede affattelse af lovens § 2, stk. 3. Der står her:

„I sognekommunerne udgør afgiften halvdelen af de i stk. 2 nævnte beløb. Holdes der i en husstand kun én hund, er denne dog afgiftsfri, såfremt den ikke er højere end 42 cm.“

De sidste 8 ord udgår nu, således at der i 2. punktum kommer til at stå:

„Holdes der i en husstand kun én hund, er denne dog afgiftsfri.“

Heri ligger — derom kan der ingen tvivl være — at holdes der i en husstand to hunde, er de begge afgiftspligtige. Jeg forstod, at det ærede medlem læste det på en anden måde; den fortolkning er jeg ikke enig i; jeg mener, det ærede medlem læser det helt forkert.

Det ærede medlem hr. Iver Poulsen harcelerede over, at det i § 2, stk. 2, hedder, at måling sker til skulderbladets overside. Det ærede medlem ville have „øverste kant“ i stedet. Jeg glæder mig til under den kommende udvalgsbehandling at afæske det ærede medlem hr. Niels Ravn, der også er sagkyndig, en udtalelse om, hvad der måtte være rigtigt.

Må jeg dernæst om et par af ændringsforslagene sige følgende:

Ændringsforslag nr. 2 går ud på at stryge ordene „såfremt den ikke er højere end 42 cm“ — netop det, vi diskuterede lige nu. Jeg har naturligvis ikke været særlig begejstret for ændringsforslaget, netop fordi det, jeg havde til hensigt med mit forslag, var at fremme, jeg havde nær sagt hundehold med mindre hunde; men problemet er for mig af mindre væsentlig størrelse, og jeg forstår den argumentation, der er ført for, at man i landdistrikterne bør kunne holde også større hunde afgiftsfrit, og det er derfor uden sorg i sinde, at jeg accepterer dette ændringsforslag.

Om ændringsforslag nr. 5 er det mig magtpåliggende at sige følgende: den omstændighed, at man fastholder lovforslagets formulering, hvorefter der i § 12, stk. 1, kommer til at stå: „Det er forbudt til stadighed at holde en hund bundet“, indebærer, at forbud mod lænkehunde er gennemført. Derfor er jeg ikke enig med det

ærede medlem hr. Iver Poulsen, når han betegner loven som mangelfuld på dette punkt. Vi har i udvalget indgående diskuteret, om vi kunne finde en anden formulering af denne bestemmelse, en formulering, der gjorde det aldeles klart, at med dette lovforslags gennemførelse var begrebet lænkehund ulovligt i Danmark. Vi har diskuteret mange formuleringer, men ikke fundet nogen bedre end den, der stod i det oprindelige forslag. Tilføjelsen om, at når en hund holdes bundet, skal de og de betingelser være opfyldt, ændrer intet ved det principielle, men er efter mit skøn en rimelig tilføjelse. I denne forbindelse gjorde det ærede medlem hr. Iver Poulsen en bemærkning om, at han ønskede indføjet, hvad der havde stået i den hidtidige lov: krav om forsvarlig røgt og pleje. Der er ingen, der i realiteten er uenig med det ærede medlem om, at dette krav eksisterer; vi har blot ikke ment, at det var nødvendigt at fremhæve det i loven, og har i loven alene villet tage de mere eksakte bestemmelser med, som vi anså det for nødvendigt at lovfæste.

Endelig vil jeg gerne om ændringsforslag nr. 6 sige, at det altså indebærer en skærpelse af loven i forhold til det, jeg havde foreslået. Det er efter mit skøn et stærkere skridt i dyrevenlig retning end det oprindelige forslag, fordi det indebærer, at begrebet lænkehund afskaffes hurtigere, end jeg havde turdet foreslå, og jeg hilser bestemmelsen med stor tilfredshed.

Det ærede medlem hr. Niels Ravn rejste spørgsmålet, om vi ikke i et nyt udvalgs-møde kunne finde frem til en bestemmelse, der hindrede, at man i stedet for at lænke hundene indespærrede dem i hundegårde eller bure, hvor deres livsvilkår ville blive endnu ringere, end hvis de var lænket. Jeg har selv tænkt en hel del over dette spørgsmål og er særdeles villig til et udvalgs-møde, hvor vi kan drøfte, om vi kan finde frem til en bedre formulering. Jeg vil hilse dette med den allerstørste glæde.

Med disse bemærkninger kan jeg anbefale ændringsforslagene bortset fra ændringsforslag nr. 1.

Niels Ravn: Til den højtærede justitsministers sidste bemærkning skal jeg sige, at jeg har ikke ment, at vi burde forbyde eller hindre, at hunde blev indespærret i

[Niels Ravn.]

hundegårde eller indelukkede rum, men at vi i lighed med, hvad der gælder for den bundne hund, skulle fastsætte visse regler for forholdene, når man indespærrer en hund og berøver den friheden på denne måde.

Den højtærede justitsminister afæskede mig en udtalelse, ganske vist først under det kommende udvalgs-møde, med hensyn til begrebet „skulderbladets overside“. Jeg vil allerede nu give udtryk for, at jeg i og for sig tror, at det ærede medlem hr. Iver Poulsen har ret i sin betragtning om, at det er et uheldigt udtryk. Hvis vi virkelig skal have det anatomisk korrekt, bør vi vistnok finde frem til en anden betegnelse, men det er jo også muligt i det udvalgs-møde, jeg forstår vi får.

Med hensyn til fortolkningen af § 2 er det naturligvis den højtærede justitsminister og ikke mig, der har den juridiske sagkundskab, og på det område anerkender jeg selvfølgelig den højtærede justitsminister. Jeg har dog også drøftet sagen med anden juridisk sagkundskab — der er som bekendt tit stor uoverensstemmelse mellem juridisk sagkyndige — og dér har jeg altså fået min opfattelse bekræftet; men også det kan vi se på i udvalget. Når jeg synes, at en tilføjelse er nødvendig, skyldes det, at der i stk. 3 netop henvises til bestemmelserne i stk. 2, hvor der udtrykkelig tales om afgiftspligtig hund; og afgiftsfri hund er i hvert fald ikke den afgiftspligtige hund, der kan være tale om. Men som sagt, det kan vi se på senere.

Jeg vil gerne gøre en enkelt bemærkning til de ærede medlemmer hr. Skråppenborg-Nielsen og hr. Iver Poulsen, der mente, at de foreslåede satser for hundeafgift er for høje. Det kan man naturligvis mene, men et af formålene med denne lovgivning er jo at begrænse hundeholdet i de større byer i hvert fald til et vist rimeligt minimum. Jeg troede, vi alle var enige om, at det ikke er hensigtsmæssigt i de større byområder at have et alt for voldsomt hundehold, og skal hundeafgiften have begrænsende virkning, bør den have en vis højde. Alt skal jo have relation, og hvis vi går tilbage til den første hundelov eller rettere sagt plakat om hundehold, som, hvis jeg ikke husker forkert, er af 1814, så var afgiften dengang — igen hvis jeg ikke

husker fejl — 3 rigsdaler. Hvis vi nu omregner disse 3 rigsdaler i kroner og samtidig indregner den siden da stedfundne prisstigning på alle områder, er jeg ikke sikker på, at man vil finde de satser, flertallet er enig om, særlig høje. Jeg ville tro, at vi ville nå væsentlig højere tal, hvis vi kunne foretage de af mig nævnte beregninger.

Iver Poulsen: Ja, det var ikke min mening at harcelere; det var min mening at give en saglig oplysning om noget, der var forkert, og jeg har fået medhold hos min kollega i, at det var et ganske forkert og urimeligt udtryk at bruge.

Det ærede medlem hr. Niels Ravn sagde, at når man sætter hundeafgiften op, er hensigten at begrænse hundeholdet. Jeg har ved første behandling fremhævet som vor opfattelse, at hvis folk har brug for en hund eller har et stærkt ønske om at have en hund, så har de en hund, hvad enten det koster 10 kr. eller 20 kr. i hundeafgift, og jeg kan derfor ikke se nogen begrundelse for at sætte afgiften op.

Jeg har som praktiserende dyrlæge set, ikke mindst i den tid, jeg var i København, hvor meget en hund kan betyde i familiekredsen. Jeg har set, hvordan familier, som man faktisk ikke forstod havde råd til at holde hund, f. eks. lod den vaccinere mod hundesyge for 50 kr.; jeg har set, hvor meget de ofrede på dette væsen, som de følte en kærlighed til så stor, at det er klart, at der i mange tilfælde er tale om noget meget værdifuldt. Jeg tror som sagt ikke på, at man ved at forhøje hundeafgiften fra 10 kr. til 20 kr. forhindrer de mennesker i at holde hund, der gerne vil have en hund, og derfor finder vi det meningsløst at forhøje afgiften.

Hermed sluttede forhandlingen.

Ændringsforslag nr. 1

forkastedes med 100 stemmer mod 9; 2 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod,

Ændringsforslagene nr. 2, 3, 4 og 5, § 1, således ændret, ændringsforslag nr. 6 og § 2, således ændret, vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Lovforslaget går nu til fornyet behandling i udvalget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om ændring af lov om værn for dyr.

(Første behandling findes i tidenden sp. 2168, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 963).

Der var stillet 2 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Hjortnæs: Et flertal, bestående af regeringspartierne medlemmer af udvalget samt de ærede medlemmer frk. Helga Pedersen og hr. Skræppenborg-Nielsen, indstiller lovforslaget til vedtagelse uændret. Et mindretal, bestående af venstres og de konservatives medlemmer med undtagelse af det ærede medlem frk. Helga Pedersen, indstiller lovforslaget til vedtagelse med to ændringsforslag, som går ud på, at man eventuelt kan få lov til fremvisning af dresserede dyr ved cirkusforestillinger m. v. og dressur af dyr med sådan forevisning for øje med justitsministerens tilladelse.

Flertallet har ikke kunnet gå med hertil, og jeg skal på flertallets vegne anbefale at stemme imod disse ændringsforslag.

Jeg gør i øvrigt opmærksom på, at vi under et samråd med finansministeren har drøftet, hvorvidt forlystelsesafgiften for cirkus kunne ophæves, samtidig med at denne lov træder i kraft. Ministeren har svaret, at der er nedsat et udvalg af embedsmænd til at undersøge spørgsmålet om forlystelsesafgiftens størrelse i fremtiden, og at han, når den udvalgsbetænkning foreligger, vil tage stilling til afgiftens størrelse

for cirkusforestillinger. Det har udvalget taget til efterretning, og med disse bemærkninger skal jeg på min gruppes vegne enstemmigt anbefale, at man stemmer for lovforslaget i den skikkelse, hvori det blev fremsat.

Raunkjær: Vi er nogle medlemmer i udvalget, der har stillet ændringsforslag til det fremsatte lovforslag om ændring af lov om værn for dyr. Når vi også fra venstre har stillet disse ændringsforslag, er det, fordi vi synes, den højtærede ministers lovforslag er for vidtgående, for rigoristisk. Vi kan gå med til et forbud mod de omrejsende menagerier, men vi synes, at forslaget om forbud mod dressur og fremvisning af vilde dyr i cirkus bør ændres hen i retning af den engelske lov om, at der skal søges tilladelse, som kan gives, hvis visse i loven bestemte forudsætninger er opfyldt, altså en licensordning i lighed med den engelske, som vi også henviste til ved første behandling af dette lovforslag.

Vi har i udvalget fået udtalelser fra det veterinære sundhedsråd, som går ud på, at det er overvejende sandsynligt, at dressur og fremvisning af vilde dyr kan udføres, så der ikke er tale om, at der påføres dem skade eller alvorlig smerte. Det er også medvirkende til, at vi har udarbejdet ændringsforslaget. Samtidig tror vi, at vi ved at stille krav til bure, opholdsrum m. v. er med til at højne dyrenes velfindende på et bredere plan. Vi tror, det kan være medvirkende til dyrevenlighed på et mere realistisk plan, idet cirkusbranchen er international. Ved at stille krav til bure, opholdsrum m. v. herhjemme tror vi, at disse bedre vilkår for dyrene her vil følge med til udlandet, til de lande, hvor de ikke har de stærke forbudsbestemmelser som regeringens lovforslag. I modsat fald tror vi at dyrene blot bliver overflyttet til udlandet uden de eventuelle forbedringer. England er et gammelt kulturland, og vi mener, det er fuldt rimeligt at følge bestemmelserne i dets lov om vilde dyr.

Som omtalt i betænkningen har vi diskuteret cirkusforlystelsesafgiftens bortfald. Vi har i venstre fundet det rimeligt, at afgiften bortfaldt eller blev nedskåret, især hvis regeringsforslaget bliver gennemført, da det jo yderligere vil vanskeliggøre